

Сан

Царевна је побегла својим дворкињама, слагала оца и крила се од вреника, а све то само да би изашла на палубу новог брода. Тамо се загледала у површину Мрачног мора, иако су је од детињства опомињали да то не чини ни у сну.

Мрачно море, баш као и залив у ком је одрасла, важили су за зла места која ваља заобићи, а која ипак домаме путнике — на њихову пропаст. Зар није принц, управо када је долазио да је проси, у бродолому изгубио сву своју пратњу ? Он се једини неким чудом спасио.

Царевна зна колико је Мрачно море опасно. Зна, али не може да се заустави.

Ово је њен сан и ништа је неће спречити да сања до краја.

Нагнула се над водом толико да је задрхтала од њене гробне хладноће. Тада јој се нешто љигаво, слично пипку хоботнице, овило око ноге, чврсто је стегло и повукло ка дну.

Тонула је и лагано се губила у тмини, али се није давила. Није јој било хладно нити је мучила било каква неугодност, иако је проживљавала чудовишну метаморфозу. Остала је без одеће, затим и без коже. Гледала је у своја стопала и видела како јој бледи лак на ноктима, да би убрзо изгубила и нокте и прсте. А тамо доле, на најмрачнијем дну, више није имала људски лик. Претворила се у неман прекривену тамнозеленим крљуштима. Дисала је на шкрге, а кроз мрак су је водиле црвене очи за које дно Мрачног мора није имало тајни.

Промена није уплашила царевну. Није била чак ни много изненађена, већ само благо ошамућена од новостеченог вида у мраку. Учили су је да се на толикој дубини не може наћи ништа осим песка и камена, а сада су се свуд унаоколо угибала и комешала њој слична бића. Зелене немани са крљуштима. Осећала је њихову пријатељску топлину и желела да се никад, никад не пробуди из овог сна.

Кошмар

Мрачно море се узбуркало, а њен сан се преточио у кошмар. Пријатељске немани су се разишле и за тренутак се чинило стварно нема ничег сем песка на дну.

Међутим, пре него што је сасвим потонула, приметила је да дно није ни голо ни пусто. Није било ни једноставно црно, већ га је покривало неко чудно растиње. То растиње је издалека било ружно, а када се приближила, згрожено је у њему препознала живе људске главе. Све су биле ка њој окренуте, гледале су је својим исколеченим очима и одвратно јој се кривели.

— Погледај, ово ти је смрт, крај крајева, апсолутни крај — шапутале су главе, непрестано се церећи и намигујући јој.

— Нисам успела — рече себи. — Све сам узалуд жртвовала, све ! Требало би да се сад и моја глава, једина која је још везана за тело, спусти међу ове доле !

Нека лица су јој била позната, нека веома драга. Строго, помало сурово лице мушкарца у годинама, гордог чела и уздигнутих јагодица какве је и сама имала. Волела га је, али је пустила да склизне у мрак. За њим су пошли и други. Млади и стари. Уплашени, борбени или помирени са судбином. Сви су се губили у непрозирној води Мрачног мора.

А онда је спазила младића склопљених очију. Лице му је било спокојно и ведро као да тоне у сан, а не у црни повор из ког се неће избавити.

— Не !—завапила је.—То не може да се деси !

— Смрт ! Смрт ! Смрт ! — одговарале су јој главе, а њихов је шапат постајао све јачи. Многи гласови сливали су се у један, јединствени крик безнађа. Тај крик је у њеној свести одјекивао као грмљавина и комешао црну воду као земљотрес.

— Сањам — досетила се — ово је само сан. Исто као и прошли пут. Исто као и сваки пут. Сад ћу да отворим очи и да се пробудим!

Буђење

Желела је слободу. Само толико. При томе је имала на уму ону малу, свакодневну људску слободу, а не неку од фантазија којима су били испуњени списи у царској библиотеци. Маштала је о обичним стварима, о ономе што и последњи, најскромнији поданик њеног оца има, а што је њој, наследници престола, недоступно бар колико и могућност да на минут остане насамо са собом.

У почетку јој је, ипак, било нешто лакше. Нису је узимали у обзир за престо док јој је брат био жив. Међутим, када је царевљин погинуо у бесмисленом боју за Камена острва, тачније у борби против очевих сумњи да ће му бити достојан наследник, живот његове сестрице се преко ноћи променио.

Чим је ожалила и сурово осветила брата (ниједан од непријатељских бродова није срећно допловио у своју луку), схватила је да отац озбиљно намерава да је уда. А није имала ни шеснаест година.

— Нисам бесмртан — говорио је опрезно, као да није сасвим убеђен у то — те бринем на коме ће ми остати царство.

Није долазило у обзир да га препусти царевни, пошто је „свака жена само жена, макар на глави имала круну“. Царевну ове очеве речи нису вређале. Она још није постала жена и уопште није марила за круну.

Али, ту су били просци. Гомила безвезњака из целог света. Стално су пристизали и (мада се многи од њих нису кући враћали) упорно покушавали да на лак начин задобију царство.

Цар их је мрзовољно испраћао јер готово сви беху млохави коленовићи, невредни његове крви и његовог престола, а царевни то није било ни најмање криво. Све док се није појавио он, њен принц.

Дошао је из забити и једва да је себи могао допустити да проси царску кћер. Није био блиставог ума, а ни посебно леп. Његовој руци су боље пристајали китњасте пехари него штит и мач.

Са царевном је говорио око пола часа и за то време није изрекао ништа вредно да се запамти. Она му се, ипак, на крају разговора осмехнула, што још никада није учинила за неког просца.

Принц је био биће неисказане привлачности. Слуге су се ломиле да му учине по вољи. Пси и мачке му скакали у крило. Жене су га свуда пратиле и све му се, без обзира на доб, бесрамно умиљавале. Чак ни цар не оста имун на његов шарм. Готово да је дозволио веридбу и тек се у последњем тренутку предомислио. Управо тад је и његова кћер схватила да је пала у ропство најстрашније и да се никад неће ослободити. Желела је тог младића. Морала је нешто учинити да би га сачувала за себе.

— Свака жена је само жена, па макар била чудовиште — говорила је себи царица. А онда је помислила како она има среће.

Свако чудовиште је мање чудовишно када на главу стави круну.

Царица се осмехнула својим мислима и изронила из Мрачног мора.